

אשר יצר את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בנין עדי עד – יוצר האדם.

המין האנושי משתלם, מחיוב חכמתו ית, במהלך גדול דורות מתוך חבר יסוד הטבע ויסוד הבחירה. הבחירה היא מיוסדת על יסוד הטבע, ואם לא היסוד הטבעי, שבחסידי השי"ת ששם ביצירה לשכלול העולם, לא הי אפשר לבחירה להתקיים, אמנם תכליתו הוא היסוד הבחירי, שמצד שכלו הוא בוחר ומסתכל במעשיו לעשותם ע"פ הישר והתקון. כמו כן מהות עצם הנטי' לשלוי ורעיות היא כמו דבר מחויב כדי שתבא הבחירה ותחול, אך אם מנהגה הי' בהכרח כמו שהוא בבעיית הי' זה בטול לבחירה, על כן אין בה כ"א רושם טבעי, כדי שהפעולות תהיינה שולטות מצד הבחירה. כח הבחירה שבאדם מתגלה הוא בדואי מצד הפנים, בראית העין ואופן פנית הלב והמח, ולעומת זה משכן הכח הטבעי הוא בצד האחוריים, והחבור באחורים, מקום שליטת הטבע, בא להשריש את הרעיות מתוך היסוד הטבעי, שהוא מוכרח להיות יסוד ושושן לצד הפנים וגם מתחייב ממנו ונלוו לו. התודעה, שהפיל ד' על האדם בלקיחת הצלע, היא קבעה את ערך הטבע בזה, שיהי רק בתור רשם, ולא בתקף של שליטה בפעל, ובאין ידיעה ממשית שתוכל לפעול בכח הזכרון את קביעות ציורי הדברים כחיותם, אלא שנודעה לו בהבחנה של השכל, המבחין שוב את ערך הטבע שהוא רק לרושם כדי שיבנה עליו שכל הבחירה את בנינו. זהו כמו ירידת הנשמה לגוף, שבא מלאך וסוטריו על פיו ומשכחו (נדה ל' ז'), ומ"מ פועל הרושם של היסוד הטבעי, שמראים לה נעם הצדיקים כמ"ש בזה"ק, כדי שיהי יסוד ועזר לבחירה. והנה מצד הטבע ניכר וגלוי בבחינת השכל, שהשי"ת פועל בכל עת ומחדש בטובו, אבל מצד הבחירה משקיף השכל כאילו כביכול עזב הנהגתו העליונה כדי לתן מקום לבחירה. מ"מ בברכה של יצירה הראשונה, שלשם השרשת הטבע, אנו אומרים רק יוצר האדם בלשון הוה פועל, שהטבע בכל עת מוצרכת להנהגתו העליונה ומושגחת ממנה. ולעומת צד הבחירה שראשית ציורה המוטבע היא היצירה בצלם של מעלה לפעול בבחירה ושקול דעת, אנו אומרים אח"כ אשר יצר בלשון עבר, כי את הפעולה שבבחירה בהוה אנו מחויבים ליחסה לאדם, והתקין לו ממנו בנין עדי עד שזוהי התקנה מיוחדת של הבנין הנצחי כדי לבסס את יסוד הבחירה, ומצד הידיעה העליונה, שהכל יד' עשתה, וגם השכל אלמלא הקב"ה עוזרו ומכונו לא היתה הבחירה עולה בידו, חוזרין ומסיימין יוצר האדם לשון הוה ופועל תמיד.

(עולת ראייה שצ"ב)

אות ברית הקודש

המילה באה לא רק למעט את התאורה המינית, היא באה לעזן את תאות המין, שתהיה ממולאה בעדיניות עליוניות הרוח שבאהבה, המתגלה באהבת המין בתכונותה היותר עליונה. הערלה אינה נותנת לאהבה זו להתעדין, והצי הבהמי החמרי שלה גובר על הצי האידיאלי, והשכרון הבשרי מזהם את כל הנטיות הנאורות והיפות, היא אוטמת את נביעתה של תשוקת החיים ממקור הכל, ומטה אותה לצד החלקיות והפרטיות המנותקת ממקור הכל. ואנו נכנסים לברית- קודש שעל- ידיו מתגלה הצביון של המשכת ה חיים לדורות בתכונה הקשורה ליסוד הכל, אשר בחופעת אורו מובלעים כל החלקים בזיו הכללי של הכל ומאירים גם הפרטים בזיו אשר למקור הכללי של הכל. המילה מכינה את האפשרות לתכונה ההתעלות של האהבה המינית כפי מה שהיא מוטבעה בצורתה הרוחנית של רוממות הנפש, עד שאפילו בעת התגבורת הגופנית אינה עוזבת את אורה הרוחני. על כן יהיו נמשכים על ידה ילדי קודש פרי אהבה טהורה. ובה, המילה היא באמת אות ברית קודש, ונקראת תמיד על שם ישראל, שהאידיאליות הרוחנית מונחת בטבע נשמתם הלאומית. ולא תוכל ההסרה את ערלת הבשר לתן את התכונה הלאומית, אשר ח סרה בתחלת היצירה, אלא י"ע התבטלות רוחנית גמורה לכללות האומה הישראלית. אבל בכלל אין הערלה קרויה- כי אם לשמש של גויים, ומוליהם הם ערלים, וערלי ישראל הם מולים, שאמנם חסרה היא המילה הפרטית את השלמת היציאה אל הפעל של הקדושה האידיאלית באותו הפרט, אבל התכונה של הכ שר המילה של הדורות כולם לא תמחק ע"י זה, והרי הוא באמת מהול, וחתום באות ברית קודש.

(עולת ראייה שצ"ב)